

Deklaracja EUROCITIES dotycząca zmian klimatycznych

EUROCITIES, sieć głównych miast europejskich, stwierdza, że w perspektywie zrównoważonej przyszłości jedną z najistotniejszych kwestii jest walka ze zmianami klimatycznymi.

W Deklaracji EUROCITIES wielokrotnie podkreśla się, iż w walce ze zmianami klimatycznymi zasadniczą rolę pełni poziom lokalny i dlatego kluczowymi partnerami są miasta, we współpracy z instytucjami UE i państwami członkowskimi.

Deklaracja odzwierciedla zobowiązania EUROCITIES w kwestii walki ze zmianami klimatycznymi.

My, Burmistrzowie i Szefowie Miast EUROCITIES,

oświadczamy, że

- walka ze zmianami klimatycznymi wymaga harmonizacji polityk publicznych na poziomie lokalnym;
- poziom lokalny, ze względu na bliski kontakt z mieszkańcami miast, jest kluczową pozycją w walce z globalnym ociepleniem klimatu, łączącą wysiłki indywidualne i zbiorowe;
- odpowiednia komunikacja pomiędzy różnymi poziomami, od lokalnego do europejskiego, jest kluczowym czynnikiem potrzebnym do osiągnięcia sukcesu w naszych działaniach;
- ponad 70% populacji Europejczyków zamieszkuje środowisko miejskie, nasza rola jako władz organizujących, do których kompetencji zalicza się zarządzanie usługami miejskimi i planowaniem urbanistycznym, ma podstawowe znaczenie dla koordynowania i mobilizowania społeczeństwa obywatelskiego na naszych obszarach;
- sektor publiczny ma do spełnienia czołową rolę w integracji tego zagadnienia;

mając na uwadze, że:

- Międzyrządowy Zespół do spraw Zmian Klimatu (czwarty Raport IPCC — AR4-2007) potwierdził, że zmiany klimatyczne stanowią realny problem spowodowany działalnością człowieka i są jednym z istotniejszych wyzwań dla przyszłości ludzkości;
- międzynarodowa społeczność naukowców potwierdza, że wśród państw uprzemysłowionych, tzn. na poziomie europejskim, minimalnym wysiłkiem jaki należy podjąć w celu ustabilizowania klimatu jest czterokrotne zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do roku 2050, w porównaniu z danymi z roku 1990;

- raport Sir Nicholasa Sterna oraz przegląd OECD dotyczący ochrony środowiska naturalnego do roku 2030 wskazują na konieczność natychmiastowego podjęcia działań w celu walki z globalnym ociepleniem klimatu i podkreślają tragiczne konsekwencje braku działania, takie jak podnoszący się poziom oceanów, kryzys żywnościowy i zdrowotny, masowe migracje uchodźców klimatycznych i nagłe zmiany gospodarcze;
- zmiany klimatyczne wpłyną na kontynent europejski w różnym stopniu. Nasze działania będą musiały bazować na solidarności i wymianie wiedzy praktycznej w celu zminimalizowania możliwego negatywnego wpływu zmian klimatycznych. Jesteśmy świadomi faktu, iż w przyszłości nasze obszary będą musiały zmierzyć się z ważnymi zmianami i musimy być na to przygotowani. Nadchodzące zmiany muszą być oszacowane, aby nasze obszary mogły się do nich dostosować. Wnioski wyciągnięte z tej oceny muszą zostać uwzględnione w naszej polityce publicznej tak szybko, jak jest to możliwe;
- wiele przedsięwzięć wymaganych do zwalczania zmian klimatycznych objętych jest ambitną i spójną polityką miejską, za którą jesteśmy odpowiedzialni. Nasze obowiązki jako władz organizujących w zakresie kwestii urbanistycznych oraz usług transportowych, energetycznych i urbanistycznych, a także nasza rola przywódców obszarów miejskich, we współpracy z mieszkańcami naszych miast oraz interesariuszami gospodarczymi i społecznymi pracującymi nad lokalnym rozwojem, znajdują się w centrum naszych działań;
- Porozumienie Burmistrzów w kwestii Energii zapoczątkowane przez Komisję Europejską jest inicjatywą ważną, popieraną przez sieć EUROCITIES, która uznaje decydujący wpływ działań władz samorządowych w walce ze zmianami klimatu, oraz wzmocni partnerstwo pomiędzy poziomem europejskim i lokalnym. Deklaracja EUROCITIES dotycząca zmian klimatycznych, jako deklaracja polityczna sieci głównych miast europejskich, odzwierciedlająca zaangażowanie tej sieci i jej członków w walkę ze zmianami klimatycznymi, wspiera i uzupełnia cele Porozumienia Burmistrzów w kwestii Energii;
- realizacja tego zadania nie może ograniczać się jedynie do przyjęcia nowej polityki w sektorach; należy udoskonalić wszelkie aspekty naszej polityki publicznej, aby nieustannie walczyć z problemem zmian klimatycznych i zachęcać do mobilizacji na naszych obszarach;
- osiągnięcie tego celu nie będzie możliwe bez włączenia w naszą strategię urbanistyczną, mającą na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych, kwestii dotyczących władz lokalnych, społecznej spójności i równowagi, wymiany pomiędzy Północą i Południem, Wschodem i Zachodem;
- działania o zasięgu lokalnym przyczynią się do polepszenia ogólnego stanu na naszych obszarach i w innych regionach. Ochrona środowiska przyczyni się do powstania korzyści w dziedzinie zdrowia publicznego, ochrony bioróżnorodności, zachowania wód, polepszenia jakości powietrza;
- konieczna jest organizacja wymiany dobrych praktyk miast oraz ich rozprzestrzenianie, a także działanie w ścisłej współpracy z międzynarodowymi i europejskimi sieciami;

wierzemy, że

- lokalna polityka musi przebiegać w zgodzie z europejską zrównoważoną strategią rozwoju przyjętą w Göteborgu oraz w Karcie Lipskiej w sprawie Zrównoważonych Miast Europejskich;
- nie zgadzamy się na płacenie ceny nie podejmowania działań i jesteśmy w stanie zmobilizować nasze zasoby i uczynić kwestię zmian klimatycznych sprawą priorytetową przy podejmowaniu decyzji budżetowych. Podkreślamy potrzebę ścisłej współpracy różnych poziomów działalności, zarówno przy tworzeniu projektów ustaw i dyrektyw oraz przy inicjatywach fundatorskich, przy różnorodności powiązanej polityki publicznej.
- zmniejszenie wpływu związków węgla na naszych obszarach jest wyzwaniem, któremu musimy stawić czoło poprzez ograniczenie bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych (CO₂, CH₄N₂O, HFC, PFC, SF₆).
- innowacje techniczne odegrają kluczową rolę w pomyślnej walce ze zmianami klimatycznymi.
- do naszych obowiązków należy podjęcie działań w tej globalnej kwestii.
- Deklaracja EUROCITIES dotycząca zmian klimatycznych jako taka nie jest programem wiążącym, ale rzeczowym tekstem obejmującym różnorodne polityki publiczne i wskazówki, które można wykorzystać do wprowadzania w życie tychże polityk na naszych obszarach w celu osiągnięcia zamierzonego obniżenia emisji gazów cieplarnianych, co jest decydujące dla stabilizacji klimatu.

dlatego podejmujemy działania:

skierowane na realizację strategii mającej na celu walkę ze zmianami klimatycznymi poprzez:

- **dostosowywanie celów globalnych określonych podczas międzynarodowych negocjacji oraz przez środowisko naukowe** do poziomu naszych obszarów i przez połączenie wspólnych wysiłków;
- **wprowadzenie w życie planu klimatycznego na każdym naszym obszarze**, w oparciu o konkretne działania, aby osiągnąć cel lokalny zgodny z ogólnymi celami europejskimi i międzynarodowymi. Tworzenie takiego planu klimatycznego powinno być poprzedzone szczegółowym rozpoznaniem emisji na danym obszarze i powinno zawierać również ocenę jego słabych stron po to, aby można było go korygować;
- **regularne pomiary i sprawozdania na temat zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych** w celu oceny efektywności działań objętych planem klimatycznym, z użyciem rzetelnych metod, pozwalających uzyskać rzeczywiste wyniki;

włączające do działania wszelkie podmioty na naszym obszarze poprzez:

- **zachęcenie lokalnych podmiotów do brania udziału w naszych działaniach, w pierwszej kolejności mieszkańców miast**, aby w zorganizowany i jednolity sposób wspólnie stawić czoła wyzwaniu jakim jest globalne ocieplenie klimatu, oraz aby

promować i wspierać prywatne i publiczne inicjatywy skierowane na ochronę klimatu. Aktywnie przeprowadzana będzie również mobilizacja podmiotów biznesowych;

- **rozwój nowatorskiej współpracy w zakresie badań naukowych i szkolnictwa wyższego;**
- **informowanie i podnoszenie świadomości publicznej, w atmosferze wspólnej odpowiedzialności** indywidualnych osób i całego społeczeństwa w celu propagowania zachowań ograniczających emisję związków węgla. Rozprzestrzenianie wiedzy naukowej na temat globalnego ocieplenia klimatu jest kluczowym elementem w podnoszeniu świadomości publicznej;
- **skoncentrowanie się w pierwszej kolejności na zagrożonych sektorach społeczeństwa**, stosując się do zasad zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając fakt, że zasoby naturalne, w szczególności energia, są ograniczone, zwrócimy szczególną uwagę na osoby najbardziej zagrożone, zarówno na naszych obszarach jak i poza nimi;
- **stawianie usług publicznych jako przykładu** i zmniejszenie ilości emitowanego przez nie dwutlenku węgla przez wprowadzenie profesjonalnych praktyk i testowanie innowacji technologicznych;
- **przyjmowanie ambitnych i zrównoważonych polityk zamówień publicznych**, które grają kluczową rolę w działaniach skierowanych przeciwko zmianom klimatycznym, zarówno jako przykład dla mieszkańców miast, jak i poprzez stworzenie zapotrzebowania gospodarczego i wspieranie tego rosnącego sektora gospodarczego.

Mające na celu stworzenie polityk publicznych, które przeciwstawiają się negatywnemu zjawisku, jakim są zmiany klimatyczne, poprzez:

pracę nad planami urbanistycznymi i jakością naszych miast, a w szczególności:

- **ograniczenie powstawania rozległych rejonów przedmieść i rozwijanie miast o zwartej zabudowie, co zmniejsza zapotrzebowanie na przestrzeń i energię**, oraz gdzie walorem jest prowadzenie zbiorowego stylu życia. Rozległe przedmieścia wchłaniają powierzchnie użytków rolnych i miejsc zielonych, powodują powstawanie dodatkowych potrzeb transportowych i w ten sposób przyczyniają się do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Ich ograniczenie jest głównym celem polityki urbanistycznej. Miasta o zwartej zabudowie muszą być projektowane tak, aby spełniały dwa cele - jakości urbanistycznej oraz jakości życia, przez co rozumie się utrzymanie odpowiedniej ilości powierzchni zielonych. Ograniczanie zanieczyszczenia środowiska i innych niszczących wpływów stanie się priorytetem naszych miast, tak aby stały się one bardziej atrakcyjne i zachęcające do zamieszkania;
- **tworzenie nowych „ekologicznych dzielnic”**, w których zagęszczenie ludności, integracja społeczna i kulturowa oraz różnorodność ekonomiczna odzwierciedlają podstawowe wartości, a także gdzie wprowadzane są najbardziej przyjazne dla środowiska innowacje w zakresie transportu, mieszkalnictwa, przestrzeni publicznych, roślinności, zarządzania odpadami i wodą;

- **konstruowanie budynków wydajnych pod względem energii** i promowanie budynków ekologicznych na naszych obszarach, dostosowywanie się do wysokich standardów termicznych i stosowanie ekologicznych materiałów. Budownictwo ekologiczne musi stać się standardem w przypadku wszelkich budynków, zarówno nowych, jak i remontowanych. To zobowiązanie obejmuje również aktywne wsparcie dla rozwoju zaawansowanych zawodów i specjalności w przemyśle budowlanym;
- **wspieranie adaptacji istniejących budynków**, które przez duży wkład w emisję gazów cieplarnianych stanowią duże wyzwanie w walce przeciwko globalnemu ociepleniu klimatu. Polityka dostosowywania budynków do nowych wymogów musi dbać o zachowanie różnorodności kulturowej i społecznej na lokalnym poziomie;
- **zapewnienie zachowania i rozwoju zieleni komunalnej wysokiej jakości przez sadzenie drzew** przy ulicach, w publicznych i prywatnych ogrodach, oraz w rejonach lasów znajdujących się na peryferiach miast, które będą grały istotną rolę w pochłanianiu dwutlenku węgla. W nowych projektach sadzenia drzew będą brane pod uwagę charakterystyczne dla naszych obszarów typy krajobrazu i bioróżnorodność;

pracę nad transportem i mobilnością miejską, a w szczególności:

- **rozwój transportu publicznego, ruchu pieszo-rowerowego i nowych typów mobilności**, które emitują mniej dwutlenku węgla i nie są tak zależne od paliw kopalnych. Aby to umożliwić musimy oferować wysokiej jakości alternatywne sposoby transportu ludzi i towarów, które chronią środowisko naturalne;
- **łączenie obszarów i sieci transportu publicznego** w celu zapewnienia najodpowiedniejszych warunków przemieszczania się ludzi i transportu towarów;
- **tworzenie nowych sposobów zarządzania mobilnością** wraz z wprowadzaniem w życie przepisów ruchu drogowego w centrach miast;
- **zachęcanie do tworzenia technologicznych innowacji w pojazdach i stosowania nowych form energii podczas podróży**. Eksperymenty mogą mieć miejsce na naszych obszarach, szczególnie przez badania technologiczne prowadzone w naszych systemach transportu. Ułatwione będzie również tworzenie specjalistycznych center badawczych;
- **wspieranie i rozwój użycia technologii informatycznych**, takich jak Internet, wideokonferencje itd., które przyczynią się do zmniejszenia liczby niepotrzebnych podróży i w rezultacie ograniczą emisję szkodliwych substancji.

pracę nad źródłami energii odnawialnej i zróżnicowaniem produkcji energii, a w szczególności:

- **rozwój produkcji energii odnawialnej** oraz wykraczanie poza aktualne cele Komisji Europejskiej, wspieranie rozwoju innowacji technicznych dotyczących stosowania energii odnawialnej w celu ulepszenia ich wydajności energetycznej i wprowadzania w życie. Produkcja ciepła i energii elektrycznej powinna być dostosowana do uwarunkowań geograficznych [geografii] naszych obszarów;

- **zmniejszenie konsumpcji energii elektrycznej przez systemy komunalne:** transport, budynki, sieci energetyczne, sieci wodne; a także prowadzenie badań naukowych [badania naukowe] i promocję w zakresie korzystania z bardziej wydajnych energetycznie technologii;
- **zmniejszenie ilości odpadów przez sortowanie i recykling,** a także odzyskiwanie energii (ciepło, biogazy) z odpadów, które nie mogą być ponownie użyte;
- **wspólną pracę z władzami państwowymi i europejskimi w celu zagwarantowania pewności dostaw energii.** Bezpieczeństwo energetyczne znajdzie się w centrum naszych planów działania dla zrównoważonego wykorzystywania energii.

wzmocnienie naszej działalności międzynarodowej, a w szczególności:

- **wzmacnianie w ramach współpracy międzynarodowej partnerstwa z miastami i obszarami państw rozwijających się,** promowanie działań, które pozwolą zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych przez projekty obejmujące transport, zarządzanie odpadami i energią oraz zalesianie, itd.;
- **działania przeciw wylesianiu,** które odpowiada za 20% emisji gazów cieplarnianych w skali globalnej, poprzez promowanie użycia drewna z eko–certyfikatem w zakupach publicznych, oraz wspieranie projektów mających na celu ponowne zalesianie;

wdrażanie środków adaptacyjnych, a w szczególności:

- **regulowanie miejskiego klimatu** przez zwiększanie terenów zielonych i zadrzewionych na obszarach miejskich. Efekt miejskiej wyspy ciepłej może zostać zniwelowany przez stosowanie mineralizowanych powierzchni i zwiększenie zagęszczenia obszarów roślinnych;
- **budowę obszarów mieszkalnych, które będzie można dostosowywać do klimatu panującego w przyszłości, w szczególności do rosnących temperatur.** Zapewnimy również stosowanie w nowych budynkach technologii chłodzących, które uwalniają niewielkie ilości dwutlenku węgla;
- **zapobieganie powodziom** przez użycie przepuszczalnych powierzchni mających zastosowanie w miejskich warunkach. Celowa byłaby również rozbudowa systemów odwadniających oraz integrowanie obszarów zagrożonych powodzią w planach urbanistycznych;
- **ochronę przybrzeżnych miast i obszarów przed podnoszącym się poziomem oceanów i przed burzami** przez wdrażanie systemów ochronnych dostosowanych do lokalnych środowisk;
- **zwiększanie siły i odporności sieci energetycznych na ekstremalne zmiany klimatyczne,** w koordynacji z dostawcami energii;
- **zmniejszenie podatności niektórych sektorów, takich jak rolnictwo i rybołówstwo, na możliwy wpływ zmian klimatycznych,** we współpracy ze specjalistami i związanymi organizacjami;

- **ostrzeżenie mieszkańców naszych miast przed możliwymi niebezpieczeństwami związanymi z ekstremalnymi zmianami klimatu**, a w szczególności bardziej zagrożonych grup takich jak ludzie starsi;
- **przygotowanie się na wpływ zmian klimatycznych na zdrowie populacji ludzi i zwierząt** przez pracę ze specjalistami w tej dziedzinie. W tym celu można także zainicjować konkretne kampanie; [Także w tym celu można zainicjować konkretne kampanie;]

oraz tworzenie długoterminowych polityk:

- **przeprowadzanie długoterminowych ocen polityk publicznych związanych z emisją gazów cieplarnianych**, aby dostosowywać i ulepszać podejście do problemu stosowane na naszych obszarach. Pomiar emisji związków węgla umożliwi pomiar działalności z uwzględnieniem wysokich standardów (wysoka jakość usług publicznych);
- **użycie wymaganych zasobów finansowych i ludzkich** w celu wdrażania naszych planów klimatycznych, przez długoterminowe planowanie naszych budżetów, uznając rzeczywistość globalnego ocieplenia klimatu;
- **szukanie najodpowiedniejszych form długoterminowego inwestowania** koniecznego do zrealizowania tych działań, we współpracy z partnerami finansowymi;

pamiętając przy tym, że cele ilościowe w walce z efektem cieplarnianym mogą różnić się w różnych miastach, co jest spowodowane różnicami historycznymi, geograficznymi, organizacyjnymi, ekonomicznymi i demograficznymi.

Na koniec, zalecamy aby Unia Europejska:

- **kontynuowała walkę z globalnym ociepleniem klimatu, traktując ten problem jako kwestię priorytetową na poziomie międzynarodowym, mając na celu stworzenie globalnego porozumienia odpowiedniego do tego światowego wyzwania.** W ramach Konferencji Stron (COP) oraz uwzględniając rolę wspomagającą władz lokalnych w tym zakresie, Komisja Europejska może liczyć na wsparcie sieci EUROCITIES i jej [jego] miast członkowskich, które muszą współpracować w tych negocjacjach,
- **nadal zachęcała lokalne rządy, aby osiągały coraz wyższe standardy przez programy Europejskie, które wspierają najlepsze praktyki i tworzenie sieci,**
- **uznawała działania miast skierowane przeciwko zmianom klimatycznym i finansowała bezpośrednio ich realizację w oparciu o wspólnie ustalone mechanizmy;**

aby Unia Europejska i jej państwa członkowskie:

- **umożliwiły władzom lokalnym dostęp do dokładnych danych dotyczących zużycia energii na ich obszarach**, oraz aby wymagały od operatorów energii zgłaszanie tych danych. Są to jedyne dane, które umożliwią weryfikację rzeczywistych wyników działań wchodzących w skład naszych planów klimatycznych,
- **traktowały jako priorytet wyższego rzędu zwiększenie środków finansowych udostępnianych samorządom, w szczególności na transport publiczny**. W razie braku tych środków lokalne działanie nie będzie wystarczające, aby zwalczać różne aspekty globalnego ocieplania się klimatu. W bardziej ogólnym znaczeniu, państwa i Europa powinny finansować w pierwszej kolejności [na pierwszym miejscu] działania w kontekście globalnej, określonej ilościowo strategii walki z globalnym ociepleniem klimatu,
- **stymulować badania na temat sposobów adaptacji**, we współpracy z państwami leżącymi poza Europą, które są szczególnie zagrożone i które bardzo szybko rozwiną strategie mające na celu zmniejszenie wpływu globalnego ocieplenia klimatu. Wymiana wiedzy i dobrych praktyk [właściwych praktyk] będzie musiała się znaleźć w centrum zainteresowania międzynarodowych prac badawczych;

aby Unia Europejska, państwa członkowskie i miasta europejskie:

Zapewniły miastom i lokalnym władzom narzędzia w celu ograniczenia rozrastania się przedmieść;

aby miasta europejskie:

- **Stworzyły sieć europejskich i międzynarodowych władz lokalnych i nadal wymieniały się wnioskami**, najlepszymi praktykami i propagowały je,
- **Dzieliły się z miastami, które są najmniej zaawansowane w walce z efektem cieplarnianym, metodami i narzędziami potrzebnymi do wypracowania planów klimatycznych**, w duchu zasad pomocy i współpracy na wszystkich poziomach terytorialnych.

EUROCITIES to sieć skupiająca największe miasta europejskie. Założona w 1986 roku organizacja zrzesza samorzady lokalne ponad 130 dużych miast w ponad 34 krajach europejskich. EUROCITIES reprezentuje interesy swoich członków i włącza się w dialog z instytucjami europejskimi w szerokim zakresie polityk unijnych mających wpływ na miasta. Obejmują one: rozwój gospodarczy, ochronę środowiska, transport i mobilność w miastach, sprawy społeczne, kulturę, społeczeństwo informacyjne i oparte na wiedzy, oraz usługi użyteczności publicznej.